

SZERKESZTŐSÉG
ÉS
KIADÓHIVATAL:
SOPRON.
Yárkerület 72. Tel. 175

LEVÉLCIM:
SOPRON I.
Postafiók 92.

FELSŐDUNÁNTULI HÉTFŐ

POLITIKAI, TARSADALMI ES SPORT-HETILAP

Előfizetési árak:
NEMETORSZÁGBAN
Egész évre RM 12.-
Fel évre . . . 6.-
Negyed évre . . . 3.-

Mindenfelől

A NYUGATI harctéren az események középpontjában a Massi hídfő és Aachen városa körüli harcok állanak. MTL.

A SZOVJET erők a rigai arcvonalon Keletporoszország határáig jutottak előre. MTL.

A KELETI arcvonal északi szakaszán a bolsevisták nagy veszteséggel folytán a szovjet offenzíva megakadt. MTL.

GÖRÖGORSZÁG kiürítése tovább tart. Szerbiában a harcok a Morava alsó szakaszán folynak. MTL.

AZ ADRIAI-székeszéken a német csapatok kisméretű elszakadó mozdulatok során új arcvonalat foglaltak el. MTL.

KELET-Hollandiában megállították az ellenség támadását a németek, az aachen csata változatlan hevességgel tovább folyik. MTL.

A BALTI államokból menekült katolikus papok a pápától kérték segítséget a bolsevista túlkapások ellen. MTL.

A MOSZKVAI rádió jelentése szerint Romániában Manulescut, a tomesvári tartomány volt parancsnokát, több tábornokot letartóztattak. MTL.

NÉMETEK visszaverték nyugaton a kanadai csapatok támadását. Helmuttól nyugatra megakadályozták az angoloknak a Maas-hídfő benyomását. MTL.

AACHEN város vitéz védőerege súlyos veszteséget okozott a városba benyomult ellenségnek. MTL.

BERLINBŐL jelentik: A szárnyas bombák zavaró tüze Anglia és London ellen tovább tart. MTL.

A BALKÁNON Belgrádban és a városról délre a németek súlyos harcokban állanak a több irányból előnyomuló ellenséges kötelékekkel. MTL.

VARSÓTÓL északra a bolsevisták ismét megkezdtek támadásaikat. E harcokban a németek 33 páncélost kilöttek. MTL.

LÍBAUTÓL délkeletre és a rigai öböltől délre visszaverték a németek a támadásokat. 29 páncélost kilöttek. MTL.

PETSAMOTÓL nyugatra erősödött a német állásokra nehezítő szovjet nyomás. Jelenti Berlin. MTL.

ANGOLSZÁSZ repülőgépek Mainz Mannheim, Ludwigshafen és Karlsruhe városokat bombázták. A németek lelöttek 27 ellenséges gépet. MTL.

CHURCHILL és Eden csütörtökön kíséretükkel együtt elutaztak Moszkvából. MTL.

ROOSEVELT kijelentette, tanácsosnak tartaná, ha a Vatikán minelőbb konkordátumot kötne a Szovjetunióval, így nagy örömet okozna az angolszászoknak. MTL.

AZ ALLAMÜGYEK ideiglenes vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Ládai István m. kir. esendőrezredest államtitkárrá kinevezte. MTL.

AZ ALLAMÜGYEK ideiglenes vezetésével megbízott miniszterelnök dr. Pös Gyulát a Nemzeti Bank elnökét állásától azonnali hatállyal felmentette s Temesváry Lászlót elnökké kinevezte. MTL.

Csapatunk Szolnoktól délkeletre az ellenséget visszavetették Mezőtúron túlra

Debrecen városát utcai harcok után fel kellett adni

Berlini jelentés szerint az Alföldön német és magyar csapatok Szolnoktól délkeletre visszavetették az ellenséget és egészen Mezőtúrig tartottak előre. Debrecennél súlyos harcok folytak. Házról-házra, utcáról-utára történt órákig tartó harcok után a várost fel kellett adni. Az itt folyó csata hevességére jellemző, hogy 12 nap alatt 427 szovjet páncélost sem-

misítettünk meg. Debrecenről északnyugatra visszavetítettük az előretörő bolsevista csapatokat egészen Tiszacseggig. Debrecen városát csak akkor ürítettük ki, mikor a német csapatok már új állásaikat elfoglalták. Az Erdős-Kárpátokban az eső esett, itt csak kisebb harcok voltak. MTL.

Magyarországot is a Szovjet hatalmi körébe akarják utalni

Berlin, október 20. Genfből jelentik, hogy egyik new-yorki lapban William Hard, cikkben foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy a szövetségesek követeléseit köze tartozik, a kieli csatornát nem-

zetközivé tenni vagy a Szovjetnek odaítélni. Svédország, Lengyelország és más balti állam is szovjet befolyás alá kerülne. Magyarországot szintén a szovjet hatalmi körébe akarják utalni. MTL.

Nagy sikereket értek el a német és magyar csapatok a Tisza mentén

Berlin, október 20. A német csapatok az orosz állásokat áttörve merészen betörték melyen azok mögé és Turkevét és Mezőtúrt foglalták el azok háta mögött. Egy magyar hadosztály a Ti-

szán innen levő egy szovjet hídfőt megsemmisített és sok foglyot ejtett. Tiszavárkony mindkét oldalán behatoltak a szovjet hídfőbe, másik része az oroszok oldalába támadt és egy erős csoportot levágott. (MTD)

Csúcspontjához ért a keletporoszországi csata

Berlini jelentés szerint a Keletporoszországban vívott kettős csata csúcspontjához közeledik. Varsótól északra rendkívül súlyos harcokban

hiúsult meg a szovjetnek áttörési kísérlete, hasonlóképpen meghiúsult Sudaunál is a bolsevisták áttörésre irányuló szándéka. MTL.

Sopronban a menekültek részére három átvonuló szállást állítottak fel, amelyek vár meg is kezdték működésüket

Az állomásokon pályaudvari tájékoztatót állítanak fel

A megváltozott viszonyok miatt, mint az ismeretes néhány helyiség és város teljes, illetve részleges kiürítésére sor került, melynek rendjét a kiürítési kormánybiztos állapította meg. Sopronban is kezevették több helység felvevőterületének és itt sok menekült talált szállásra, otthonra. Nagyon gyakran megtörtént, hogy a menekült vonat az esti vagy az éjszakai órákban érkezett meg vá-

rosunkba és mivel ilyen időpontban elhelyezéséről kellő módon gondoskodni nem lehetett, a város a társadalmi egyesületek közreműködésével felállította menekültek részére az átvonuló szállás. Átvonuló szállásra átalakították a Balfi-úti polgárháza egy részét, ahol 15 férőhely áll a menekültek rendelkezésére, a soproni Katolikus Nőszövetség önként felajánlott 10 férőhe-

lyes átvonuló szállást. Most sikerült az úgynevezett Tábornoki házban is mintegy 40 férőhelyes szállást elhelyezni, sikerült azt is megoldani, hogy külön szállásuk lesz a férfiaknak és külön a menekült nőknek. Nyomatékosan rá kell mutatnunk arra, hogy ezek a helyiségek csak az átvonuló szállás céljait szolgálják. Ha tehát éjszaka érkeznek menekültek, ide helyezik el őket, vagy ha nem Sopron a felvevő területük és innen máshová kell irányítani őket, az utazás fúradalmait itt ki-pihenhetik. Ezenkívül felállították az állomásokon a pályaudvari tájékoztató irodát.

Bombatámadás a szombathelyi pályaudvar és környéke ellen

Lapunk vasárnapi számában a hivatalos jelentésben közöltük, hogy több vidéki város ellen légitámadást intéztek a szombaton délután légtérünkbe, behatoló ellenséges gépek. Így többek között légitámadás érte Szombathelyt, amiről a Vasvármegye többek között ezeket írta:

„A támadás főleg a pályaudvart érte mindkét oldalán, leg súlyosabban az állomás mögötti városrészt. Erre igen sok bomba hullott és okozott súlyos károkat. A bombázás színhelyén még a légitámadás alatt megjelent a város főispánja, alispánja, polgármestere, a kerületi légóttalmi parancsnok, stb. továbbá a megyéspüspök is.

„Megható volt a lakosság meguntartása”. — írja továbbá a lap. — Férfiak, nők, gyermekek, diákok önként neki fogtak a mentési munkálatoknak. Különösen kitűnt a domonkos és a ferencesrendi szerzetesek segítő munkája.”

A Szombathelyt ért légitámadás híre természetesen gyorsan elterjedt Sopronban is, mert hisz sokan ismerik a szülői és rokoni szombathelyieket.

A Győri Nemzeti Hirlap írja: Szombaton angol-szász bombázó kötelékek repültek Győr térségébe. A Győr térségébe ledobott bombák olyan területre estek, melyen nem okoztak kárt. A bombázásnak lapzártáig beérkezett jelentés szerint — két halottja van, írja a győri lap.

Bombák hullottak Kapuvár környékén

Szombaton, a kora délutáni órákban ellenséges gépek jelentek meg Sopronmegyei légterében. Az ellenséges bombázók több nagyobb méretű bombát dobtak le Kapuvár köz- ség határában és több bomba esett Rábapordány köz- ség kertjeire.

A beérkezett jelentések szerint a robbanások sem Kapuvártól, sem Rábapordányban sem emberéletben sem anyagiakban kárt nem okoztak.

Ugyanancs beérkezett jelentések szerint légvédelmi erőink a Hanság fölött több ellenséges bombázót lelöttek.

Ammondó vagyok,

hogy világravalóuk ezek az ivánlak, rigen tudom. Még akkortul, mikor házi segiccségnek onnadj kaptunk egy igen jó leánt, az Emmi. Irteit mindent, szorgalmatos is vuót a lölkök, meg bikességbe is

megvuótunk egymással, ahogy az hittük, az asszonnal, esztendőig örömnök telhetik benne. De mikor legjobban hittük, elibénk áll az Emmi, hogy ő a szentnek se marad tovább, igen belije fízkelődött a vágy, hogy emegy Pestre villanyoskálauznak. El is ment s azótáru nincs is panasz a pesti villanyoskálauzők ellen. A másikat, az Annust is onnadj kaptuk. E is jó lán vuót, igen megszerettük, kivált azír, mer ha eszomorotunk az illet szomorúságain, csak elibénk állott, oszt eszavaltt epár verest s ecceribe efelejtettük a bubánat. Usszámítottuk az asszonnal, hogy no amíg ilünk, el se eresszük ezt a kedvünkre való lánt, mikor egy szép napon aszongya csipőre rakott kezzel, mi hát ne haraguggunk rá, de ő má nem bírja a fenye sok riadót. Vagy megvünk vele Ivánba, vagy ha nem, hát jóccakát! Mer ő nem hagyja el a bajba a kössigít. Ugy ement, színt se láttuk többet. Nem is bombázták Ivánt azóta se. Hát igen. De necsak fehrnipekről beszéllek, itt van a főispáni huszár, derik János testvir. A is iváni. S még millen iváni! Kilenc főispán urat kiszógát má böcsüllettel, hűséggel és mindégik csak büő dicsréttel emicgette és mondogatta, megfécék ezen a Jánoson, hogy iváni termin! Ugy ám. És távol állon tölem, hogy megbáncsam lén a nagyságos főispáni titkár urakat, de uvillem, a János szár vuót a valóságos titkos főispáni titkár, mer ő még ügybe-gatyába is láthatta a méltóságos urakat, áltatta, ibreszette őket. Meg is böcsültük mindezekért. No, ugy-e, illenek ezek a ivánlak! Hát még a főjedző uruk, a tekintetes doktor Orbán doktor urz Mer olyan naf-fejú tudós eggy ember, hogy kiccer is kijárta a főügyetemet és megszerette a just hozzá, hogy a neve elé is, a neve után is dr.-t rakhasson, ha a kedve utartya. Büszkik is lehetnek rá az ivánlak, hogy az ő ledzőjüknek olyan kípzettsége van, akivel beállhetne akar a soproni pórgermesteri szükbe is. De necsak evvan meg. Hanem hát igen finoman gongyót viseli a kössiginek s kézbe tartja a lakosság minden ügyit. Mindenho igen ért, csak a sertis őt ekiszítettshő nincs meg még a gyakorlattya. Ezt onnadj tudom, hogy nem rigibe drága pinzir ekikis szép fekete malacot szerzett s mer minden munkát maga szeret ellátjni, nem futkozott ácsir, maga ácsult össze ekkis ólat. Abba szabadította bele a fájátallatját. Hogyan történt, hogyan se, lén azt nem tudhatom, de valógasság, hogy a fekete malac nem örgedett meg az új ólba. Réshő futott, aztán vedt el magad! Kimentek a hadifőgősből. Mikor a főjedző ur ekkis illekezett kaphatott a sok munkájába, meg akargya nézni, hogyan írzi magát a kösszerzeménye, hát majnen hogy elaluljon. Öres vuót a fizek, akit ottan sok vrelükkel rakott össze Homar a kerik-pörgyáti Kírdi az uccón a Juli nént: nem látta je a fekete malacomat! A Juli mutattya, morre futott. Arrafele karikázik, karikázik, de nyomát se látta. Valaki mongya, a mezzőnek kanyarodott, de igen sietős lehetett a dőga. A főjedző ur is irányt és sebességet változtatott. És forgatta a nyakát, hun erre, hun arra. Eccer-csak juomeszire meglátta a fekete pontot. Ekezdé kátözni a mezzőn dolgozó embereknek: fogyták meg, fogyták meg, az lén malacom. Az ivánlak mindig összetartanak, ha baj van. Most is fízbehangnak mindent és nálőkösődésel ekezdik üldözni a sőkevény állapot. A főjedző ur pedig kerikpárról irányítja a hadiniveleteket és nagy megelőggedéssel látta, mikor vigre sikerült a bekerítés, s akárhogyan ellenkedett, visított a fekete malac, szákbá kerüt bizony! A főjedző ur hálásan mekközönte

a segiccséget, aztán ujabb segiccséggel oda maga elé, a kormányra köztözte a rugkapálózó zsákokt és vutte

A Tisza felső folyásáig előretolt szovjet csapatokat elvagták összeköttetéseiktől

Mint a német hadijelentés közli, Délmagyarországon a Duna felé erősbödött az ellenség nyomása. A Szolnoktól keletre körülzárt román és szovjet csapatok megsemmisítése

haza naddiadallal. Megdolgozott irte. Ezir ajánlom szeretettel, ha valakinek etálna veszni a fekete malac, kirgye meg szépen az iváni főjedző urat, biztosan igen szivesen ellátta utbagaztással vagy egyibbel. El ám!

(—)

A szovjet-csábítgatásokra csak egy válaszunk lehet: harcolni az utolsó leheletig!

Illetékes helyről közlik a következőket: A támadó szovjet csapatok a legkétségbeesettebb hírverést folytatják ellenünk és mivel a magyar csapatok nem álltak át legveszedelmesebb ellenségünkhöz, most fűt-fát ígérgetnek, élelmet azoknak, akik

tovább folyik. Debrecenről északra a Tisza felső folyásáig előnyomult szovjet csapatoknak az összeköttetéseit a német csapatok elvagták. (MTI)

Kelet-Poroszországban súlyos harcokban meg-hiusították a bolsevisták áttörési kísérleteit

Kelet-Poroszországban egészen Augusztov térségéig jutottak el a harcok. Itt két helyen mélyebb betörést értek el a szovjet csapatok, másutt mindenütt meg-hiusultak az áttörési kísérletek. A bolsevistáknak

otthon éheznek, fehér zászlóval közelednek, hogy aztán orvul ráuk löjjenek, földet ígérnek, de nem közlik, hogy azt csak Szibériában adnák meg. Válaszunk ezekre a csábítgatásokra csak egy lehet: harcolni az utolsó leheletig. (MTI)

Német hivatalos nyilatkozat a magyarországi eseményekről és a magyar-német viszonyról

Berlinből jelentik: A történelmi igazság érdekében német hivatalos részről nyilatkozatot adtak ki, hogy helyreigazítsák azokat a valótlan állításokat, amelyek a Horthy Miklós kormányzó által megtagadott budapesti rádióadásában a német-magyar viszonytal kapcsolatokban foglaltaknak.

A nyilatkozat megállapítja, hogy Magyarország teljesen szabad akaratából Horthy Miklós felelősségére lépett be a háborúba. Magyarország a Szovjet elleni háborúban való belépéséről a birodalmi kormány csak a két ország közli hadiállapot beállta után szerzett tudomást. Az akkori magyar kormány abban a fellevésben lépett Németországgal szövetségi viszonyba, hogy ilyen módon megvalósítja a trianoni szerződés óta hiába hangzóztatott igényeit.

1942. tavasza óta, amikor Kállay került kormányra, a magyar politika teljes elkanyarodása volt észlelhető. Mialatt Kállay állandóan biztosította Németországot szövetségi büségéről, az alatt kormány a Németországgal való szövetségi megállapításán fáradozott, összeköttetésbe lépett Németország és Magyarország ellenségeivel és megrett mindent a háborús erőfeszítések szabotálására is.

Horthy kormányznak 1943. áprilisában a Führernél tett látogatása alkalmából a Führer rávilágított Kállay ügelműre és közölte, hogy a birodalmi kormány nem bízik Kállayban.

Mint-hogy a birodalmi kormány figyelemzetési hiábaválóknak bizonyultak, a Führer 1944. márciusában újabb meghívta Horthy Miklóst a Birodalomba. Megcáfolatlanul bizonyítékok alapján, amelyek szerint Kállay Németország és Magyarország ellenségeivel közvetlen tárgyalásokat folytat és figyelembe véve Magyarország a Szovjet részéről megvezetés jött létre. Eszerint megvezettek egy Németországgal szemben lojális kormány életbehívásában és abban, hogy Magyarországra német csapatokat szállítsanak Magyarország a bolsevizmus elleni kü-

zös hadviselés érdekében. Az az állítás, hogy Horthy kormányzó akaratára ellenére fogva tartották, hazugságnak minősíthető. Ennek ellenére a régi cselizők és a zsidó üzletemberek a Várban szabad kezét nyertek, szabotálták a Szótyaj-kormány minden cselekedetét és nyíltan összeküldtek Németország és Magyarország összes ellenségeivel. Azzal az állítással szemben, hogy Németország nem tartotta be Magyarország szemben a szövetségi büségét, a német nyilatkozat mint történelmitől valótlann állításról emlékeztet meg, mert Magyarországnak a Németországgal való önkéntes sorsközösségbe történt önkéntes belépése óta a Németbirodalom a magyar érdekeket olyanoknak tekintette, mint a sajátjait. Németország azonnal bevette hadseregét, mi-helyt Magyarországot veszély fenyegette. A német katonákat rombolásokkal és fosztogatásokkal valódn közönséges gondolkodásra vall. A klíkik nyíltan hangzóztatott célja Németország elurálása és a közös ellenség előtti behódolás volt. Románia ismert szörnyű sorsa ellenére kések voltak hazájukat a bolsevizmusnak kiszolgáltatói, azonban nem akartak népüknek sorsában osztozni, hanem angolszász biztosítékokban reménykedtek személyi jólétük és biztonságuk érdekében. Balsiker esetére előkészített terveik volt arra, hogy megfelelő tárgyalással valamely semleges államhoz helyezték biztonságba magukat.

A legújabb fordulat Magyarországon — fejeződik be a nyilatkozat — pontot tett a magyar-német kapcsolatoknak erre az örömfelen fejezetre, amelyekkel senmi köze sem volt a két nép közti hagyományos barátságához. Az ország közvéleménye láthatja most, hogy az igaz népzefi Magyarország az október 15-i rádióadás értelmű szerzőitől megvételssel fordult el, és hogy a magyar nemzet közz Németország oldalán a beuyomult ellenséggel mindaddig harcolni, míg Magyarországot végérvényesen fel nem szabadítják a míg a magyar nép jövője egyszersmindenkora biztosítva nincs. (MTI)

Érdeklenségek röviden

Németországban a napokban adták át rendeltetésének a legmodernebb burgonya-tárházat, amely korszerű hűtőberendezésekkel van ellátva. A tárház padlózata cement, tetőzete igen vékony, ezzel szemben az oldalfalak igen vastagon és masszívan épültek. Belseje 20 hatalmas rekeszre oszlik, amelyekben a burgonya minden további nélkül a cementpadlón van elhelyezve. A rekeszek belseje lehetővé teszi a legkülönbözőbb burgonyafajták elraktározását. Hatalmas hűtő és szellőző berendezések gondoskodnak a megfelelő hőmérsékletéről. E burgonyatárolóban, amelyet a vasútállomástól saját sínpar köt össze, több mint 10.000 mázsa burgonya tárolható. Az élelmiszerszakértők ezzel kapcsolatban megállapították, hogy e modern tárházakkal sokkal jobban megfelelnek a követelményeknek, mint a földalatt létesített tárolók. Ezért Németországban a jövőben csupán földfeletti, korszerű tárházakat létesítenek.

A gyógynövénytermelés Németországban a háború ellenére igen virágzó. A gyógynövénygyűjtésben az ifjúság is tevékenyen kiveszi részét. Ezt bizonyítja az a körülmény, hogy pl. az egyik német körzetben az elmult esztendőben nem kevesebb mint 72.000 kilogramm gyógynövényt sikerült összegyűjteni és leszállítani. Szakértők megállapítása szerint ez a gyógynövénygyűjtési mozgalom Németországban több mint 2 millió márká devizamegtakarítást jelent, ami a háborús gazdaságkodás szempontjából óriási jelentőségű bir.

Kevesen tudják, hogy a könny tulajdonképpen egy igen hatásos védőszere a szemnek a külső behatások így poros levegő stb. ellen, mivel a szemet nedvesen tartja. E célból a mirigyek állandóan könnyet választanak ki, természetesen elenyésző mennyiségben. Megállapítás nyert, hogy egy ilyen könnycsepp keletkezése 20 percet igényel. Ily módon tehát egy egészséges embernél naponta csupán 3 gramm könny keletkezik. A legújabb német kutatások azt is bebizonyították, hogy az embernél lelki bánat esetén olyan hormon keletkezik, amely a szervezetre rendkívül ártalmas. Erős sírás azonban ezt a hormont eltávolítja a szervezetből, melynek következtében azután egy megkönnyebbült érzés lép fel.

A kertészek szövetségének legutóbbi ülésén érdekes határozatok hangzóztak el a háborús termelés szempontjából. Ennek következtében az üvegházú disznóvénnyek termelése a jövőben háttérbe sorol és helyét az értékes és értékes korai zöldség és főzelékfélék foglalják el. Természetesen a virágtermelés nem szorítható teljes mértékben háttérbe, mert azoknak a disznóvénnyeknek és virágoknak termelése, amelyeknek megmunkálása kevesebb időt és munkát igényel, továbbra is megengedett az egyes német kertészetekben.

